

מ"ת 59907/08/23 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד הידב חמדי (עציר)

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 59907-08-23 מדינת ישראל נ' חמדי(עציר)
תיק חיצוני: 370254/2023

בפני כבוד השופט דניאל בן טולילה
המבקשת מדינת ישראל - פמ"ד ע"י ב"כ - עו"ד ווסים אבו עאמר
נגד הידב חמדי (עציר) ע"י ב"כ - עו"ד אסאדי סנ"צ
המשיב

החלטה

בפניי בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו וזאת על רקע כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, אי ציות לרמזור אדום, והפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

בתמצית, על פי המתואר בעובדות כתב האישום, ביום 21.8.23 בשעה 17:00 או בסמוך לכך, נהג המשיב ברכב מסוג טויוטה אוונסיס (להלן: "הרכב") בכביש 25 ממזרח למערב מכיוון כללי דימונה לעבר באר שבע והגיע לצומת הכניסה לישוב שגב שלום. במועד ובמקום הנ"ל עבדו במשמרת השוטר בר חיים (להלן "השוטר בר") והמתנדב גבריאל לוי ("להלן: "המתנדב") כשהם נוסעים ברכב מסוג סקודה סופרב (להלן: "רכב הסקודה") אשר הותקנו בחלקו הקדמי ובחלקו האחורי פנסים מהבהבים בצבע כחול ומערכת כריזה.

השוטר בר והמתנדב גבריאל הבחינו במשיב חוצה את שגב שלום וממשיך בנסיעה רצופה כשבצומת דולק אור אדום ברמזור שבכיוון נסיעתו, והחליטו לנסוע אחריו ולעצור אותו. השניים החלו בנסיעה מהירה עד אשר התקרבו לרכב מאחור. בשלב זה, המתנדב גבריאל הפעיל את הפנסים המהבהבים שברכב הסקודה, את קול הסירנה ובנוסף כרז למשיב לעצור את רכבו בצד הדרך.

המשיב הבחין בכך, אולם המשיך בנסיעה ועבר לנתיב הימני מבין שני הנתיבים במסלול נסיעתו. המתנדב גבריאל האיץ עד אשר היה במקביל לרכבו של הנאשם והוא והשוטר בר סימנו למשיב לעצור בצד הדרך. המשיב בתגובה סימן עם ידיו כי בכוונתו לעצור. המתנדב עקף את רכבו של המשיב ונסע לפניו תוך שהוא מאט את נסיעתו על מנת לגרום לו לעצור. המשיב האט את מהירות נסיעתו והסיט את רכבו לשול הימני בכביש.

בשלב זה, המשיב הסיט בחדות את רכבו שמאלה והאיץ מהירות נסיעתו על מנת להתחמק מהשוטרים. המתנדב החל לרדוף אחריו כשכל העת הפנסים מהבהבים ברכב הסקודה והסירנה מופעלת. במקביל הוזעקו שוטרים נוספים ששהו

תוך כדי מרדף, המשיב התקרב עם רכבו לרכב מסוג פג'ו שנסע בנתיב השמאלי שחסם את דרכו וגרם לו להאט והמתנדב גבריאל עקף את רכב הפג'ו ונסע לפניו. לאחר שרכב הפג'ו עבר מהנתיב השמאלי לנתיב הימני, המשיב המשיך בנסיעה מהירה ורציפה והתנגש עם רכבו בעוצמה בחלק האחורי של רכב הסקודה.

מיד לאחר מכן המשיך המשיב בנסיעה רציפה ומהירה לכיוון מחלף "חטיבת הנגב" ולאחר זמן קצר הסיט את רכבו ימינה לדרך עפר מימין לשול הימני בכביש 40 על מנת להתחמק מהשוטר והמתנדב ולנסוע לתוך הישוב תל שבע.

בשלב זה הצטרפו למרדף שוטרים נוספים שכשהם נוהגים ברכבים ובאופנועים משטרתיים. המשיב המשיך בנסיעה רציפה פראית בדרך העפר ופנה ימינה לכביש 4060 כשבכוונתו לנסוע לישוב תל שבע. המשיב גרם לניידת משטרה גלויה שהגיעה למקום שאורות כחולים מהבהבים דלקו בה לסטות שמאלה ולבלום על מנת להימנע מהתנגשות עם רכבו.

בשלב זה השוטר סרגיי איסק (להלן: "**השוטר סרגיי**") שהיה רכוב על אופנוע משטרתית ולבוש מדים יחד עם אופנוע משטרתית נוסף ושתי ניידות גלויות נוספות החלו במרדף אחרי רכבו של הנאשם לכיוון תל שבע כשכל העת אורות כחולים דלוקים מהבהבים בניידות וקול הסירנה באופנוע של השוטר סרגיי נשמע לסירוגין. המשיב אשר הבחין בשוטרים לא עצר את רכבו ואף האיץ את מהירות נסיעתו לכיוון ישוב תל שבע כשהוא נוהג במהירות העולה על 180 קמ"ש.

המשיב נכנס בנהיגה מהירה ופראית לישוב תל שבע כשהשוטר סרגיי דולק אחריו. בהגיעו לכיכר נמנע מלתת זכות קדימה לרכב שהיה באותה עת בכיכר ואילץ את נהג הרכב הנ"ל לבלום ולעצור את רכבו על מנת להימנע מהתנגשות.

עם יציאתו מהכיכר וכתוצאה ממהירות נסיעתו, רכבו של המשיב החליק והוא פגע באבני השפה של אי התנועה. כתוצאה מכך הפגוש האחורי ברכבו נעקר ונפל לכביש. חרף כך, זה המשיך בנסיעה מהירה ופראית על שטח ההפרדה בין שני המסלולים בכביש. בהמשך, המשיב הסיט את רכבו ימינה וחזר לנתיב נסיעתו כשבכל אותה עת השוטר סרגיי דולק אחריו.

המשיב המשיך בנסיעה מהירה ישרה, חלף כיכר אחת, הגיע לכיכר נוספת שבכוונתו לצאת ממנה ביציאה הראשונה ימינה, לכיוון רחוב אלהלאל. באותה עת הגיע לכיכר רכב מסוג שברולט בו נהג עאלב חמדי. ביציאה מהכיכר המשיב התנגש בעוצמה עם הדופן הימנית של רכבו בדופן השמאלית של רכב השברולט. כתוצאה מההתנגשות כריות האוויר של רכב השברולט נפתחו, עאלב נפגע בתאונה וטופל על ידי מד"א.

לאחר ההתנגשות, המשיב יצא מרכבו והחל בריצה מהירה כשהשוטר סרגיי ממשיך בנסיעה אחריו. לאחר שרץ מרחק קצר המשיב הבחין ברכב אקראי שהגיע למקום, פתח את הדלת הימנית הקדמית והתיישב במושב הנוסע. רק בשלב זה

סרגיי הצליח לאחוז בנאשם ולאחר שהתגבר על התנגדותו, הוציאו מהרכב ועצר אותו בסיועם של שוטרים נוספים שגם רדפו אחריו והגיעו למקום.

עד כאן עובדות כתב האישום.

במסגרת הדיון שנערך בפני ביום 3.9.23 הסכים ב"כ המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. לצד אלה ביקש להוסיף מספר נקודות שיש בהן לדבריו כדי להאיר ולהסביר את אופן התנהלותו הלכאורית של המשיב.

נטען כי למשיב סכסוך עם אנשים מסוימים. עובר לאירוע הוא פגש אדם שאיים עליו באמצעות אקדח. המשיב נמלט מהמקום: **"ותוך כדי שהוא נמלט, הוא יצא באור צהוב מהבהב כשהסקודה מאחוריו. לכן הוא סבר שהרכב שייך לאותו אדם שרדף אותו"**. המשיב הבחין באורות הכחולים ושמע את הסירנות אבל: **"עצם העובדה שלרכב יש סירנה כחולה, אני אומר שכל אחד יכול לרכוש סירנה כחולה כזאת"**. באשר לרכבים המשטרתיים הנוספים שהצטרפו למרדף: **"המשיב היה בלחץ ולא ידע מה הוא עושה וזה הבלבול שלו"**. נוסף לכך, ובמאובחן מ"תיקי מרדף" אחרים, במקרה הנדון לא הייתה סיבה של ממש לכך שהמשיב ימלט שכן מדובר במשיב נורמטיבי שנהג ברכב שרכש יומיים עובר לאירוע כשברשותו ביטוח.

בנפרד מכך, לטענת הסניגור, זכויותיו של המשיב בחקירותיו נפגעו שכן הוא לא הועמד על זכות ההיוועצות כפי דרישת החוק והפסיקה וכן בשים לב לכך שבתחילה נחקר בשפה העברית ורק בהמשך חקירתו נעשתה באמצעות מתורגמן. מבלי להקל ראש, כאשר מדובר באירוע חד פעמי ובמשיב צעיר בגיל ללא הרשעות קודמות, או אז יש מקום לבחון את אפשרות שחרורו לחלופה בדמות מעצר בית מלא בפיקוח שני הוריו ואחיו.

המפקחים המוצעים התייצבו לדיון שנערך ביום 5.9.23. ביחס לחלופה זו נטען ע"י הסניגור, כי מדובר בחלופה ראויה הכוללת את אמו ואחיו שהם אנשים נורמטיביים. אמנם לאב הרשעה קודמת אך זו מלפני שנים רבות ומאז אין לחובתו הסתבכויות נוספות בפלילים. המפקחים מגויסים לסייע למשיב, מגנים את המעשים המיוחסים לו, ואף מתביישים בהם. במקרים חמורים מאלה מצאו בתי המשפט להורות על שחרור לחלופה וכך גם ראוי לעשות בעניינו של המשיב.

ב"כ המבקשת מנגד סבור כי נוכח המסוכנות הברורה והגלויה הנשקפת מהמשיב לאור כך שנמלט מהשוטרים כשהוא מנגח כלי רכב ומפגין זלזול בוטה בגורמי אכיפת החוק, אין בנמצא חלופה שיכולה לצמצמה, ועל כן, יש להורות על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. עוד נטען ביחס לחלופה המוצעת כי היא מחזירה את המשיב לביתו; המפקחים אינם מעורבים בחייו וספק האם יוכלו לשמש כמפקחים לאורך זמן בפרט כאשר האח עובד כנהג אוטובוס ופרנסת המשפחה מוטלת על כתפי האם. באשר לאב, נטען כי מדובר במי שצמצם מחומרת הרשעתו הקודמת ודי בכך כדי לפסול אותו לשמש כמפקח.

דיון והכרעה:

לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים, נדרשתי לחומר החקירה, לפסיקה הנוהגת, והתרשמתי באופן בלתי אמצעי מהמפקחים המוצעים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

ראשית ונוכח ההסתייגויות אותן העלה הסניגור בנוגע לראיות לכאורה (על אף שהסכים לקיומן), יש לומר כי אלו קיימות ללא כל חולשה ועוצמתן איתנה. גרסת הנאשם לפיה נמלט מאדם שאיים עליו עם אקדח וכי טעה לחשוב שגם הנוסעים ברכב הסקודה מנסים לפגוע, תלובן במסגרת ההליך העיקרי, ואין בה לכרסם בראיות לכאורה הפועלות לחובתו.

אף שכך, כבר עתה ניתן לומר כי אין בה ממש. הדברים אמורים בשים לב לכך שטענה זו נטענה בעלמא כאשר המשיב בעצמו נמנע מלפרט בנוגע לאותו סכסוך ואף סירב לצאת לשטח לשחזר היכן וכיצד בדיוק איום. ועיקר הדברים, אפילו ימצא שאכן הנאשם איום וחשש לחייו (ואין זו קביעתי) הרי משלב מוקדם מאוד במרדף לא יכול היה להיות בלבו כל ספק כי מי שנוסע אחריו ומורה לו לעצור הם שוטרים. נדמה כי גם הסניגור מבין הדבר ועל כן הועלתה טענה חלופית לפיה גם אם המשיב הבחין בכך שלרכב הרודף יש אורות כחולים מהבהבים אין ללמוד בהכרח כי הבין שמדובר במשטרה שכן "אני אומר שכל אחד יכול לרכוש סירנה כחולה כזאת". (תוך התעלמות מכך שבנוסף לאורות הכחולים ברכב הסקודה, גם הופעלה סירנה משטרית וכרזו לו לעצור).

ושבו, גם אם נניח שחרף כל אלה המשיב עדיין סבור היה שהנוסעים ברכב הסקודה מנסים לפגוע בו (וידגש כי אין זו קביעת בית משפט), טענה מעין זו אינה יכולה להתקבל בשלב בו הצטרפו למרדף ניידות משטרה ואופנועים משטרתיים גלויים תוך הפעלת אורות כחולים, סירנות וכריזה (מעבר לסמלים ולמדבקות המזהים אותם בבירור כרכבים משטרתיים).

אין פליאה אפוא כי המשיב התקשה בחקירותיו לתת הסבר של ממש מדוע נמלט מהניידות תוך שהוא משנה תשובותיו בנוגע לשלב בו הוא הבין שמדובר בשוטרים. המשיב הגדיל לעשות וטען כי לא סימנו לו לעצור והוא לא הבחין בניידת, כשלבדבריו, בשל הלחץ בו היה נתון הוא לא ידע מה הוא עושה. (ראה למשל חקירתו מיום 23.8.23 שורות 57, 59, 61, 63, 86, 92, 112, 126).

באשר לטענה כי לא חצה הצומת באור אדום (הסיבה בגינה מלכתחילה השוטר בר והמתנדב החלו לנסוע אחריו) הרי שבנפרד מהתייעוד הקיים בתיק, המשיב בעצמו מאשר מספר פעמים שחצה את הצומת באור אדום בהסבירו כי חשב שרודפים אחריו. לגבי הטענה לפגיעה בזכות ההיוועצות, נדמה כי זו הועלתה בשגגה נוכח חומר החקירה המלמד כי עובר לכל אחת מחקירותיו, הנאשם התייעץ עם עורך דינו דאז, עו"ד אהיל אבו גרה.

מקום בו קיימות ראיות לכאורה או אז עילות המעצר בדמות מסוכנות וחשש להימלטות מן הדין ברורות ומוחשיות. עובדות כתב האישום שפורטו מעלה מדברות בעד עצמן. כמכלול, עניין לנו במרדף ממושך, על פני מרחק רב, שתחילתו בדרך בינעירונית, המשכו בדרך עפר, וסופו, בכביש פנימי בתוך ישוב צפוף. המשיב נהג באופן פרוע ובמהירות, כזו אשר בשלב מסוים עלתה על 180 קמ"ש.

במהלך המרדף המשיב ניגח את רכב הסקודה ובהמשך גרם לניידת משטרית גלויה לסטות שמאלה ולבלום על מנת למנוע התנגשות ברכבו (יוער כי לפי דוחות הפעולה של השוטרים רכבו של המשיב אף פגע בניידת). בתוך הישוב תל שבע, המשיב אילץ נהג רכב נוסף לבלום בכיכר על מנת למנוע התנגשות נוספת ובהמשך פגע באבני השפה של אי תנועה. כתוצאה מכך הפגוש האחורי של רכבו נעקר ונפל. הסיכון באופן נהיגתו של המשיב התממש עד מהירה בשעה שזה התנגש בעוצמה ברכב שברולט בתוך הישוב תל שבע. כריות האוויר של רכב השברולט נפתחו והנהג שנסע בו נפגע

וטופל ע"י כוחות מד"א. אך מזל הוא שלא נגרמו לו חבלות קשות.

מתוך הדוחות השונים אנו למדים כי אחר המשיב דלקו לפחות 8 ניידות ואופנועים (עירות 401, עירות 211, יואב 25, 23, 527, 519, 517 והסקודה) תוך שהם כורזים, חוסמים דרכו ומנסים בכל דרך לגרום לו לעצור. לא היה באלה כמו גם בתאונה העצמית וזו שלאחריה כדי להביא המשיב להתעשת ולחדול ממנוסתו. לא זו בלבד, גם לאחר ההתנגשות עם רכב השברולט, זה יצא מרכבו, החל להימלט רגלית ובהמשך נכנס לתוך רכב שעבר במקום באקראי עד אשר השוטר סרגיי הניח את ידו עליו ובכך הביא את המרדף לסיום. להשלמת התמונה יצוין כי מדובר במי שאוחז ברשיון תקופה קצרה יחסית (משנת 2018) וכי במהלך המרדף אחת הניידות פגעה בעז והביאה למותה (וגם בכך יש ללמד על פוטנציאל הסכנה הברור הגלום בנהיגה פרועה בתוככי הישוב). התנהלות מעין זו מלמדת על תעוזה רבה, העדר מורא מפני גורמי אכיפת חוק - מסוכנות ברורה.

ב"כ המשיב ביקש ללמד כי במקרה הנדון, יש להתחשב בכך כי בשונה ממרדפים אחרים, לא הייתה למשיב סיבה של ממש לברוח שהרי הוא נהג ברכב עם ביטוח ולא ביצע כל עבירה קודם למפגש עם השוטרים. לדבריו אין לכנות את התנהלותו של המשיב אלא כ"טמטום". בהקשר לכך אכן לא הוכחה כל מעורבות פלילית בה היה מעורב המשיב עובר לתחילת המרדף (זאת בהתעלם מכך שברכבו נמצאה תעודת זהות מזויפת הנושאת את תמונתו). דא עקא, דווקא ה"סתמיות" הנוגעת להתנהלותו המתוארת של המשיב, וחוסר הבהירות הנוגע לעומד בבסיס מעשיו יש בהם משום רכיב מגביר מסוכנות. לשון אחר, בעוד שביחס לעבריין שביצע זה מכבר עבירה יש "הסבר" מנקודת מבטו לכך שהוא נמלט מהשוטרים, בעניינו של המשיב ה"טריגר" נותר לוט בערפל.

בשורה של החלטות נקבע על ידי בית המשפט העליון הכלל לפיו, כאשר מדובר בנאשם שנמלט מכוחות המשטרה תוך נהיגה פראית ומופקרת, יש להורות על מעצרו עד תום ההליכים. התנהלותו של אדם המסכן חיי אחרים תוך ניסיון הימלטות, מעידה על כך שנובע ממנו סיכון של ממש לשלום הציבור וביטחונו, ולפיכך, קיים אינטרס ציבורי, להורות על מעצר עד תום ההליכים נגדו. (ראה בש"פ 7701/10, בילאל שתיוי נ' מדינת ישראל). עוד נאמר, כי עבירות מסוג זה, ככלל, מונעות מבית המשפט מלתת בנאשם אמון ומשכך הוא אינו צולח את השלב הראשון במבחן הדו-שלבי:

"עצם ההתעלמות מאנשי משטרה שמנסים כברת דרך ארוכה לעצור את המשיב בדרכים חוקיות, מצביעה בפני עצם התעלמות עצמה על מסוכנות. לא סתם מסוכנות, אלא מסוכנות שיש לה השלכה רבתי לעניין האפשרות לבטוח במשיב, כאשר על הפרק עומדת האפשרות לשחרורו בחלופת מעצר. מי שאיננו נרתע משוטר העומד בפניו ומסמן לו פיזית בצורה הברורה ביותר לעצור וכי מדוע יירתע מהוראה ערטילאית של בית המשפט המכתיבה לו תנאים כאלה ואחרים". (ראה בש"פ 9701/06, מדינת ישראל נ' סלים).

ואולם, אין המדובר בקביעה קטגורית לפיה בעבירות מעין אלו אין מקום לשקול שחרור לחלופה "והכל בהתאם למארג הנתונים הרלוונטיים, ובהם בין היתר העבירות המיוחסות לביצוען, עברו הפלילי ויתר נתוני האישיים והיתכנותה הקונקרטי של חלופת מעצר" ראה בש"פ 5159/19 אלחמידי נ' מ"י (6/8/19).

בעניינו, הגם שמדובר במסוכנות ברורה וישנו קושי של ממש לבטוח במשיב, לא מצאתי לקבוע שעניין לנו בסיטואציה שבה המשיב אינו צולח את ה"שלב הראשון", היינו, אין כלל מקום לבחינתה של חלופה. הדברים אמורים גם נוכח גילו הצעיר יחסית של המשיב והעדרו של עבר פלילי. ודוק, חלופה במקרה הנדון מן הראוי שתהיה חלופה מן המעלה

הראשונה, חלופה הדוקה, איתנה, שתוכל לשמש גורם ברור מציב גבולות עבור המשיב, ולאורך זמן. דא עקא, החלופה המוצעת רחוקה מלהיות כזו ואף לא קרוב לכך.

ככלל, הרושם העולה מחקירתם של המפקחים הוא כי אלו אינם מעורים בחייו של המשיב, במעגליו החברתיים וקשריו. נתון זה מקבל משנה תוקף שעה שהחלופה המוצעת מחזירה את המשיב אל סביבתו הטבעית ולמעשה חזרה לביתו (שכן ההורים והמשיב גרים ביחד באותו מתחם).

האם עובדת מדי יום בניקיונות בבאר שבע ואילו האח עובד כנהג אוטובוס. מעבר לכך לאם 7 ילדים, בטווח גילאים שבין 13 - 27 והאח נשוי ויש לו תינוק בן שנה. האמור לעיל, מלמד כי לבד ממשימת הפיקוח, סדר יומם עמוס עד מאוד. הווה ידוע כי משימת הפיקוח אינה פשוטה כלל ועיקר ודורשת תשומות רבות. כאשר המפקחים נשאלו כיצד יוכלו להתפנות למשימת הפיקוח נוכח האמור או כאשר הדבר יתנגש עם עבודתם, האם אמרה כי תוכל לקחת חופש במידת הצורך ואילו האח אמר שהוא יוכל לשנות את המשמרות. המציאות מלמדת לא אחת כי המפקחים, מתוך רצון לסייע למשיב שהוא בני משפחתם, מצהירים הצהרות מעין אלה, ועד מהירה מגלים כי ישנו קושי ממשי לעמוד בכך לאורך זמן.

המפקחים אכן מעוניינים לסייע למשיב ואולם הרושם הוא כי לא יהוו עבורו גורמים סמכותיים ברורים מציבי גבולות. הדברים אמורים בפרט ביחס לאמו של המשיב אשר רואה בו כחברה כמו גם ביחס לאחיו אשר תיאר המשיב כ"ילד טוב". אכן המפקחים מודעים לחובתם לדווח במקרה של הפרה ויש להניח שכך יעשו, ואולם פיקוח נאות אינו מתמצה בדיווח בלבד שכן במהותו, ובעיקרו, הוא נועד מלכתחילה להניא את המפוקח מלפרוץ את גדרו תנאי שחרורו.

באשר לאב אשר בפועל ישמש כמפקח העיקרי (נוכח עבודת האם והאח), הרי שמעבר לכל המפורט עד עתה, נדמה כי הרשעתו הקודמת מקשה עד מאוד, אם בכלל לאשר אותו כמפקח. בהקשר לכך, המדובר במי שהורשע בעבירה זהה לזו שמיוחסת למשיב, היינו סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בגינה ריצה 4 שנות מאסר בפועל. ואם תמצא לומר כי חלף זמן רב מאז ריצה את מאסרו, או אז, יש להפנות לדבריו בבית המשפט כאשר נשאל האם יש לחובתו עבר פלילי וענה: **"על עבירות תנועה, הייתה אי הבנה ביני לבין השוטר ולא עצרתי"** (עמ' 8 שורה 22). ואם כך רואה האב המוצע כמפקח עיקרי את העבירה שבגינה ריצה תקופת מאסר ממושכת, נדמה כי ניטלת ממנו היכולת לשמש גורם מפקח מציב גבולות בעבירות המיוחסות לבנו.

סוף דבר, בהינתן קיומן של ראיות לכאורה, מסוכנות ברורה ובהיעדר חלופה ראויה, אני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ניתנה והודעה היום כ' אלול תשפ"ג, 06/09/2023 במעמד הנוכחים.

זכות ערר כחוק

דניאל בן טולילה, שופט

